

माणगांवचे जागृत ग्रामदैवत आई वाकडाई

दै.रायगड नगरी | उत्तेखोल/माणगाव

तातुक्यातील तीन देवता माहेरवासिनी भगिनी तीन दिशेला गेल्या त्यापेकी एक गेली उत्तेखोल गावाला ती आई वाकडाई, दुसरी गेली पाणसेल्ला ती सोमजाई, तर तिसरी गेली कडायाला ती कालकाई अशी माहीती सत्य असत्य याचा दावा न करता जाणकार सांगतात. आजही वैत्र पुनर्वेला काढ्या (व्होर काठी) सजवुन त्या गावच्या देवरथानच्या जेत्रेला आवजून नेण्याची प्रथा आहे. तातुक्यातील जागृत देवस्थानांनी पैकी माणगांवचे ग्रामदैवत श्री वाकडाई मंदिरा वरील हा लेख आपल्या गावच्या चालत आलेल्या प्रथा, परंपरा आणि कथा भक्तिभावाचे दृष्टीकोनातून वाचकाच्या माहितीसाठी खास नवात्र उत्सवा निमीत लिहाला आहे.

प्रत्येक कार्याचा शुभारंभ असो, वा लग्रकार्य, नविन उद्घोर, व्यवसाय, नविन वास्तुचा संकल्प वा पूर्ती असो, देवी आई वाकडाईच्या चरणी नंतरस्तक होत, आशीर्वाद घेत त्याची सुरुवात करणारे माणगांवकर प्रत्येक सणात देवी दर्शनास व माथा टेकण्यासाठी उत्तेखोल गावच्या वेशीरील भव्य मंदीरात मोज्या भक्तिभावाने येतात. कोरोना संकटाचे दोन वर्षांनंतर यंदा मोज्या उत्साहात नवरात्रीस वाजरा ताता जागृत देवस्थानातून वाचकाच्या माहितीसाठी खास नवात्र उत्सवा निमीत लिहाला आहे.

येत्या अधिन शुक्ल पंचमी शुक्रवार ३० सप्टेंबर रोजी श्री पंचाक्षर माहेश्वर (जंगम) पौराहित्य मंडळ महाराष्ट्र, गुरुवर्ष डॉ. श्री ष ब्र १०८ निलंकंठ शिवाचार्य महाराज धारेश्वर, गुरुवर्ष श्री ष ब्र १०८ शिवानंद शिवाचार्य महाराज वाळेवेकर, गुरुवर्ष श्री ष ब्र १०८ महादेव शिवाचार्य महाराज यांच्या मुख्य उपस्थितीत ललितपंचमी नंवरचंडी यज्ञ सोहऱ्याचे आयोजन केले आहे. याचा लाभ भाविकांनी अवश्य याचा असे मंदिर द्रस्ट चे अध्यक्ष अमोल मोने याचे सुपुत्र या पैदीतील युवा कार्यकर्ते चिन्मय मोने यांनी आमचेशी बोलताना सांगितले आहे.

पूर्वीच्या काळी सध्याचे गावचे खोत मोने ज्यांचे मुळ कुलदैवत मंगोशी असुन ते कोकण गोवा येथेन स्थलांतरीत होऊन माणगावला आल्याचे म्हटले जाते. त्याच्या अनेक पिढ्या उत्तेखोल गावात असुन त्याकाळी त्यांच्या कीर्तनांच्या दीर्घायुष्या साठी देवीला नवस केल्याने देवी प्रसन्न होऊन त्यांना सुख समाधान लाभले. त्यांनी गावात भिसुकी करून दिवाबतीसाठी तेलाची सोय आम्ही करू असा नवस केला होता. त्या प्रमाणे ती सेवा ते करीत असत कालांतराने माणगांव बाजारपेटेनुन हे तेल आणले जायचे असेही सांगितली जाते.

देवी नदीच्या प्रवाहा सोबत वाहन आली असता तिचा दृष्टांत रावजी मंडळी यांना ज्ञाल्याचे बोलले जाते. त्याच्यामुळे आज जे मंदिर उभे आहे. त्या ठिकाणी देवी वाकडाई पूजार्हा जेत्रेला आहे. अशी पूर्वांजकडुन पिठी दृष्टी जुनेजाणते माहिती सांगत आल्याचे येशील सामाजिक कार्यकर्ते माजी उपसर्पंच अनंत (बुवा) थळकर यांनी आमचेशी बोलताना सांगितले. गावात दोन मत्रप्रवाह असले तरी बोडेरे कुरुक्षियांचाही पूपावर हक्क असुन देवीच्या पूजेचा मान त्यांनाही असुन अनेक वर्ष नामदेव बोडेरे हे देखील पुजार्हा म्हणुन सेवा करीत आहेत. हाकेला धावणाच्या देवीचे सत्व मोठे आहे. देवीचा पाणवरता (घाड शेळ) ठिकाणी पाणवाला माजण करतात त्यांचे शेलू लावला जातो, पुजारी मढवी, समेवर हे कार्य करतात. होणी, दसरा, वैत्र पौरीमेला हे विधी कटाक्षणे आजही केले जातात.

पूर्वीच्या काळी जंगलनिवासिनी म्हणुन ओळखल्या जाणाऱ्या या देवीचा महिमा अपराह्न, भक्तांच्या हाकेला धावुन येणारी वाकडाई आणि तिचे अनुभव जुनेजाणते लोक आजही सांगतात. या देवीचे मंदिर धावणाची काळनदी असुन देवी वाकडाई ही मुख्यत्वे भोजी समाजाचे कुलदैवत आहे. परंतु येशील जाते. उत्तेखोलावांचे व बोडेरे यांना देवीची

पुजा अर्चा करण्याचा मान आहे. तसेच त्याकाळा पासुन देवीचे दिवाबतीची सेवा गावचे खोत मोठ असुन अनेक वर्ष नामदेव बोडेरे हे देखील पुजार्हा म्हणुन सेवा करीत आहेत. हाकेला धावणाच्या देवीचे सत्व मोठे आहे. देवीचा पाणवरता (घाड शेळ) ठिकाणी पाणवाला माजण करतात त्यांचे शेलू लावला जातो, पुजारी मढवी, समेवर हे कार्य करतात. होणी, दसरा, वैत्र पौरीमेला हे विधी कटाक्षणे आजही केले जातात.

पूर्वीच्या काळी जंगलनिवासिनी म्हणुन ओळखल्या जाणाऱ्या या देवीचा महिमा अपराह्न, भक्तांच्या हाकेला धावुन येणारी वाकडाई आणि तिचे अनुभव जुनेजाणते लोक आजही सांगतात. या देवीचे मंदिर धावणाची काळनदी असुन देवी वाकडाई ही मुख्यत्वे भोजी समाजाचे कुलदैवत आहे. परंतु येशील जाते. उत्तेखोलावांचे व बोडेरे यांना देवीची

एकत्र मिळून देवीचे सर्व सण उत्सव साजरे करतात. देवीची सर्व सेवा येथिल पुरुष पुजारी यांचे हस्ते केली जाते. तसेच याच समाजाचे बोडेरे यांनाही हा पुजेचा मान आहे. अशीच प्रथा आजवर चालत आली आहे. सध्या देवीची नित्यसेवा पुजारी रजनिकांत मढवी, लक्षणम लांघे पाहत असुन नवरात्रात देवीला नुक्की माळा अपेण करतात व याचे वैशिष्ट्य असे कि रान भेडीची पिढ्या फूले एका खाली एक अशी गुंफून ही माळ कलशावर टांगतात. अशी पंरपरा अजुनही चालत आली आहे. आठवी माळ ग्रामस्थ रात्रभर जागवितात तर सातवी माळ पोलीसांची असते. पूर्वीच्या काळी पोलीस देवीचा मंदिरात जागरणाला गोलाकार भव्य घुमट, प्रशस्त बैठक व्यवस्था असलेले देखेणे मंदीर जे दूरवरून ही सहजी न्याहाळता येईल. तसेच काळभैरवी व बाबुजी या देवतांची मुख्य मंदिरास जोडुन आणखी दोन घुमट असलेली मंदिरे, सुरु रंगाकाम एकांतात असलेल्या या मंदीरात येताच, दशन घेताच मनःशांतीचा अनुभव घेता येतो. मंदिर झूळत्याचा वित्तने रोज सकाळ सध्याकाळी नित्य नेमाने देवीची पूजा व आरती केली जाते. उत्तेखोलावांची लाभान्वी असेही सांगितले जाते.

आता मात्र लोक वसाहती वाढत गेल्या, धावपूळीच्या जीवनात या प्रथा परंपरा मध्ये बदल होत गेले. वाकडाई मंदिर परिसरात घनदाट वनराई आणि प्रचंड शांतता असायची, या ठिकाणी वनचरे फिरताना सहज दिसत. त्याकाळी देवीचा मुर्मी समरो दोन उभे लाकडी खांब आणि त्यावर एक आडवा भाल त्याला पिठळेच्या घंटा टांगलेल्या असत. वर कोलारु छप्पर आणि आत देवीचे काव्याभोर पाणवाणीतील ते रुप पाहताच मनाला खुप समाधान वाटे. आपली सुख-दुःख, अडीअडचणीचे निवारणासाठी देवीला साकडे घालत व कल्याणी लाभात असत. देवीला नवस करतात या अडचणी दूर होत असल्याचे भाविकांचे अनुभव अणांगांवकर अधेद्देने सांगतात. अस म्हण-तात काळनदीत देवीचा पाणवरता जवळ खोलवर देवीचे मुख पापाण आहे. या ठिकाणी पूर्वीच्या काळी म्हणे एखाद्या गोरागरीबाबकडे लग्रकार्या साठी जेवण बनवायला लागणारी भांडी कुंडी नसली कि देवीला साद घालताच ती नदी काठावर मिळत. अशी आरखायिका आहे. व शुभकार्या आटोपल्यावर ती भांडी परत त्याच ठिकाणी स्वच्छ करून ठेवत असत. परंतु कालांतराने माणसांच्या भ्रष्ट आचाराने देवीचे हे विधी किंवा नित्यसेवा निश्चित.

तरुणीचा विनयमंग करण डिलिव्हरी बॉय पलायन

दै.रायगड नगरी | पनवेल

घरपोच खाद्यपदार्थ पोचविणा—या एका नामांकित कंपनीच्या डीलेव्हरी बाब्येने खाद्यपदार्थ ग्राहकाच्या घरी दिल्यावर त्या खाद्यपदार्थाची क्रम धैतली. त्यांनंतर संबंधित घरात ही त्रुपी एकटीच असल्याचा फायदा उचलत या डीलेव्हरी बाब्येने चक्क तरुणीचा विनयमंग कल्याची घटना पनवेल तालुक्यात नित्य नेमाने गावानजीक असलेल्या इंडियाबुल्स या इमारतीमध्ये आहे.

या घटनेने बाबरलेली त्रुपी स्वताच्या घरात पाळाली. या दरम्यान तो डीलेव्हरी बाब्येने तेथून पसार झाला. पनवेल येथील कोन गावानजीक असलेल्या इंडियाबुल्स या इमारतीमध्ये ही घटना घडली आहे.

संबंधित त्रुपी ही शिक्षण घेत असून तीने घडलेला प्रकार तातांडीने पोलीसांना सांगितला. तालुका पोलीस ठाण्याचे वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक अंकुश खेडकर यांना या प्रकरणी डीलेव्हरी बाब्येने चक्क तरुणीचा विनयमंग कल्याची घटना पनवेल तालुक्यात कोन गावानजीक असलेल्या इंडियाबुल्स या इमारतीमध्ये ही घटना घडली आहे.

संबंधित त्रुपी ही शिक्षण घेत असून तीने घडलेला प्रकार तातांडीने पोलीसांना सांगितला. तालुका पोलीस ठाण्याचे वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक अंकुश खेडकर यांना या प्रकरणी डीलेव्हरी बाब्येने चक्क तरुणीचा विनयमंग कल्याची घटना पनवेल तालुक्यात कोन गावानजीक असलेल्या इंडियाबुल्स या इमारतीमध्ये ही घटना घडली आहे.

मा.गोडसे सो

अर्जदारांतर्फे वकील

अड.अभिमन्यु हिंदुराव जाधव

जाहीर नोटीस

पनवेल येथील मे.दिवाणी न्यायाधिश सो.वरिष्ठ स्तर यांच्या कोर्टीन

दि.चौ.अर्ज क्र.१३५८/२०२२

नि.नं.७/८

ने.ता.०८/११/२०२२

संक्षिप्त...

कर्जत पंचायत समितीमध्ये माहिती अधिकार दिन साजरा

दै.रायगड नगरी | कर्जत

कर्जत तालुका पंचायत समितीमध्ये आंतरराष्ट्रीय माहिती अधिकारी दिन उत्साहात साजरा करण्यात आला. या प्रसंगी कर्मचारी वार्गी मोठ्या संख्येने उपस्थिती दर्शवून उत्सूक्त प्रतिसाद दिला.

पंचायत समितीच्या सभागृहात आंतरराष्ट्रीय माहिती अधिकार दिनाचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी जेण पत्रकार विजय मांडे यांचे 'माहिती अधिकार' या विषयावर व्याख्यान आयोजित केले होते. सहाय्यक प्रशासन अधिकारी प्रकाश शिंदे यांनी उपस्थितीचे स्वागत केले. याप्रसंगी गट विकास अधिकारी चंद्रकांत साबळे, कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी मिलिंद धाटाकर, कल्पना सोनवणे आदी उपस्थित होते.

धाटाकर यांनी प्रास्ताविकात, 'माहिती अधिकार कायद्यामुळे पारदर्शक कारभार समोर येतो. नागरिकांनी या कायद्याचा योग्य कामासाठी उपयोग करावा.' आडे आवाहन केले. विजय मांडे यांनी आपल्या मार्गदर्शनपर मनोगतात, 'हा कायदा म्हणजे तुधारा शस्त्र आहे. त्याचा वापर करताना योग्य रितीने करायला पाहिजे परंतु समजातील काही प्रवृत्ती एखाद्या अधिकाऱ्याला त्रास देण्यासाठी त्याचा गैर वापर करतात.'

हे अशेभीय आहे. काही जण आपले काम साधून घेण्यासाठी हा कायदा वापरतात तर काही जण एखाद्या अधिकाऱ्याला किंवा कर्मचाऱ्याकडून काही आर्थिक फायदा होईल काय? हे पहात असतात. जेण समाजसेवक अण्णा हजारे यांनी हा कायदा होण्यासाठी खूप प्रयत्न केले. त्यांच्या प्रयत्नाना यश्ही आले परंतु त्याचा गैरवापर व्हावा अशी त्यांची अपेक्षा नव्हती.

'काही जण एकच माहिती आपल्या अनेक स्वकीयांच्या मार्फत एकाच कर्मचाऱ्याकडून मागातात. त्यामारे त्याच्या के हेतु असतो हे संगण्याची गरज नाही. तर काही जण या कायद्याच्या माध्यमातून समाजाला न्याय देण्याचा प्रामाणिकपैकी प्रयत्न करतात. कोणत्याही कर्मचाऱ्याने किंवा अधिकाऱ्याने या कायद्याला घाबरण्याचे कारण नाही. आपण जर प्रामाणिकपैकी व सचाईने काम केल्यास त्याची माहिती देण्यासाठी भीती बालग्याच्याकारण नाही. एखाद्या अधिकाऱ्याला टार्गेट करणे हे असंतुष्ट चुकीचे आहे कारण तो अधिकाऱ्यारी भारताचा सुझा नागरिक आहे. हे लक्षात घेतले पाहिजे.' असे स्पष्टपैकी संगतिले. गट विकास अधिकारी चंद्रकांत साबळे यांनी कर्मचाऱ्याना शिस्तीचे धडे दिले. याप्रसंगी पंचायत समिती मधील अधिकारी व पदाधिकारी उपस्थित होते.

वाचकांना विनम्र सूचना

दै.रायगड नगरी वृत्तपत्रातून प्रसिद्ध होण्याचा विविध जाहिरातील मजकूराची शहानिशा करनव वाचकांनी त्यांवरूपी आर्थिक व्यवहार करावा. जाहिरातील उत्पादनाच्या संदर्भात वा सेव्यांचं संदर्भात जाहिरातील जे दावे करतावा त्याची दै.रायगड नगरी कोणतीही हमी घेत नाही. जाहिरातील करण्यात आलेल्या दावांची पुरता जाहिरातीलांकडून न झाल्यास परिणामाबद्दल दै.रायगड नगरी वृत्तपत्राचे मुक्त, प्रकाशक, संपादक व मालक हे जावाबद्दल राहणार नाही, याची कृत्या वाचकांनी नोंद घ्यावी.

एस टी आगार आपल्या दारी, शाळेत जाऊन दिले मासिक पास

दै.रायगड नगरी | कर्जत

दोन वर्षांनी सुरु झालेल्या नेरल कळंब एस टी मुळे त्या परिसरातील शाळा - कनिष्ठ महाविद्यालयात जाणाऱ्या विद्यार्थी - विद्यार्थिनींची चांगलीच सोय झाली आहे. १२ वी पर्यंत शिकण्याचा विद्यार्थिनींना अहिल्याबाई होळकर योजनेतून मोफत पास दिले जातात. तसेच विद्यार्थ्यांना सवलतीच्या दरात पास दिले जातात. हे पास कर्जत आगारात येउन काढणे खर्चिक व वेळेचा अपव्यय होणरे असल्याने आगार व्यवस्थापकांनी थेट शाळेत जाऊन २२१ विद्यार्थ्यांना पास देऊन सामाजिक बांधिलकीची जपणूक केली.

दोन वर्षे कोविडच्या संकटमुळे शाळा व महिन्द्रियालये बंद होत्या मात्र आँव लाईन शिक्षण सुरु होते. आता निर्बंध नसल्याने शाळा व महिन्द्रियालये पूर्ण क्षमतेने सुरु झाली आहेत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना याण्या - येण्या साठी एसटी बस परवडते त्यातच १२ पर्यंत शिक्षण घेण्याचा विद्यार्थिनींना मोफत पास येणे. असे एकूण २२१ मासिक पास दिले. तसेच अहिल्याबाई होळकर योजनेच्या माध्यमातून १५९ विद्यार्थिनींना मोफत पास येणे. असे एकूण २२१ मासिक पास दिले. या उपक्रमातून त्यांनी होता.

हे पास विद्यार्थ्यांना विना प्रयास मिळावेत

म्हणून कर्जतचे आगार व्यवस्थापक शंकर

यादव यांनी आपल्या बरोबर विभावीय

वाहतूक अधिकारी प्रमोद खरे, विभावीय

कर्मचारी वर्षा अधिकारी अशोक पवार,

यांच्या सह नेरल - कळंब मार्गावरील

पोशिर येथील श्रमजीवी विद्या मंदिर मध्ये

गेले. तेथे सामाजिक कार्यकर्त्तेने दिनेश भोईर

होते. त्यांनी ६२ विद्यार्थ्यांना मासिक

पास दिले. तसेच अहिल्याबाई होळकर

योजनेच्या माध्यमातून १५९ विद्यार्थिनींना

मोफत पास येणे. असे एकूण २२१

मासिक पास दिले. या उपक्रमातून त्यांनी

मासिक पास दिले. या उपक्रमातून त्यांनी

सामाजिक बांधिलकी जपली आहे.

या परिसरातील एस टी सेवा रस्त्याच्या

कामामुळे बंद होती. दिनेश भोईर यांनी

खासदार श्रीरंग बारंगे यांच्या माध्यमातून

एस टी सेवा सुरु होण्यासाठी प्रयत्न केले

तसेच त्या परिसरातील गोरख शेप, प्रकाश

तरे, प्रवीण मोरांग यांनी या मार्गावरील

एस टी सुरु करण्यासाठी पाठपुरावा केला

होता. २२ सप्टेंबरला याभागत एस टी सेवा

सुरु झाली आणि अवघ्या पाचव्या दिवांवर यांनी शाळेत

जाऊन मासिक पास दिल्याने विद्यार्थ्यांना

मार्गदर्शन करण्यात आले.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.

या उपक्रमातून त्यांनी योग्य घेण्याची

कायद्याची घेण्याची घोषणा आहे.